

Nieuwsbrief

DierenArtsenCentrum Noordwolde

Voorjaar 2010

KLINIEK VOOR DIEREN

Beste paardeneigenaar,

Voor u de nieuwsbrief van maart/april 2010. De winter is eindelijk dan toch voorbij en de natuur ontwaakt weer. Niet alleen schieten krokussen de grond uit en beginnen de weiden weer groen te kleuren, de lammetjes rennen ook alweer rond en zo is het veulenseizoen ook weer begonnen. Voor een optimale voorbereiding op de komst van een veulen krijgt u in deze nieuwsbrief wat extra informatie.

In de media wordt veel aandacht besteed aan de verschuiving van het klimaat en de daarbij behorende ziekten, vandaar in deze nieuwsbrief wat meer over de achtergrond van het West Nile Virus. Graag willen wij ook informatie verstrekken over het rhinopneumonie virus, wat momenteel ook veel aandacht krijgt. Dit virus komt in heel Nederland voor.

Tevens is deze nieuwsbrief een uitnodiging voor onze lezing voor paarden- en ponyeigenaren en alle andere belangstellenden. Aanstaaende 6 april wordt deze avond door ons georganiseerd in café 't Steckie, Pepergaweg 111 te Steggerda.

Sanne Journée zal deze avond een presentatie houden over "de merrie en het pasgeboren veulen, voorbereiding op een succesvolle geboorte". Voorts zal zij ingaan op verantwoord ontwormen van paarden en pony's.

Vanuit haar ervaring als paardenarts in Zuid-Afrika, zal ze deze avond ook ingaan op uw vragen over het "west nile virus" en de entstof tegen dit virus.

A.s. dinsdagavond 6 april bent u van harte welkom vanaf 20.00 uur in café 't Steckie te Steggerda.

Nieuwe paardendierenarts:

Afgelopen februari is er een nieuwe paardendierenarts bij ons komen werken. Sanne Journée is in 2008 in Utrecht afgestudeerd. Tijdens haar studie heeft ze verscheidene stages in het buitenland gelopen. Na haar afstuderen is ze eerst naar Zuid-Afrika vertrokken om daar als paardendierenarts aan de universiteit te werken. Daar komen veel tropische ziekten voor zoals het 'West Nile Virus' en 'African Horse Sickness'. Nu weer terug in Nederland komt ze het team in Noordwolde versterken.

Door de komst van Sanne hebben we een paar aanpassingen doorgevoerd in onze praktijkvoering.

Zo houden wij elke werkdag, van maandag tot vrijdag van 8.00 tot 9.00 uur, een spreekuur voor paarden op de kliniek. U kunt hier in dit uur terecht voor het opvoelen en scannen van de merrie, entingen en andere kleine ingrepen. Wel graag van te voren telefonisch laten weten dat u langskomt met paard of pony.

Grottere behandelingen, zoals gebitsbehandelingen, peesechografie en operaties worden na 9.00 uur 's ochtends uitgevoerd op de kliniek.

Voor het doorgeven van een visite aan huis, afspraak op de kliniek of overleg/adviezen zijn wij ook elke werkdag tussen 8 en 9 uur 's ochtends telefonisch te bereiken op de kliniek. Telefoonnummer 0561-431999.

Voor spoedgevallen zijn wij natuurlijk ook altijd, 24 uur per dag, bereikbaar op hetzelfde telefoonnummer.

Vorbereiding van de merrie op het veulenen

Wanneer uw merrie 11 maanden gedragen heeft, is het bijna zover. Dracht en verlossing, welke heuglijk zijn, verlopen meestal voorspoedig. Merries lijken er de voorkeur aan te geven om 's nachts in stilte te veulenen. Aangezien merries meestal veulenen zonder problemen, kan het beste stilletjes en zonder te storen toegekeken worden. Wat u wel kan doen, is de merrie voorbereiden op een veilige en succesvolle verlossing. De volgende punten helpen u hierbij:

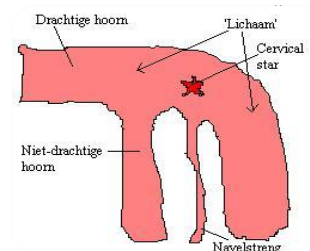
- Zorg ervoor dat het dierenartsnummer altijd binnen bereik is.
- Desinfecteer de stal en zorg voor een schoon dik strobed.
- Probeer een idee van tijd te hebben tijdens de verlossing zodat je weet wanneer het te lang duurt.
- Bandageer de staart van de merrie tijdens het eerste stadium van de verlossing, denk erom dat je dit niet te strak doet en tijdig weer afhaalt, in verband met de bloedcirculatie in de staart.
- Was de merrie haar vulva en achterhand met een milde zeep en spoel deze grondig af.
- Wanneer een merrie langer dan 30 minuten doet over het veulenen, neem dan contact op met de dierenarts.

Enkele nazorg-tips:

De 1-2-3-regel:

1. binnen 1 uur hoort het veulen te staan,
2. binnen 2 uur hoort het veulen te drinken,

3. binnen 3 uur hoort de nageboorte bij de merrie eraf te zijn.

- Bekijk de nageboorte of deze compleet is, zodat je zeker weet dat er geen stukjes in de merrie achtergebleven zijn.
- Desinfecteer de navel met (betadine)jodium of 0.5% chloorhexidine
- Het bloed van een dag oud veulen kan getest worden op antilichamen. Zo kan gecontroleerd worden of het veulen voldoende biest van voldoende kwaliteit opgenomen heeft.

West Nile Virus

Het West Nile Virus (WNV) is voor het eerst ontdekt in 1937 in het bloed van een vrouw in Uganda. Voor 1999 kwam het WNV voor in Afrika, het Midden Oosten, Azië en soms in Europese landen. In 1999 brak het voor het eerst uit in Noord-Amerika. Daarna is het in korte tijd verspreid over alle staten van de VS en komt het ook voor in een groot deel van Canada en Mexico. Met de huidige klimaatveranderingen wordt een verschuiving van het WNV gebied gezien. Tot nu toe is het nog niet gesignaleerd bij paarden in Nederland.

Trekkende vogels dragen het WNV. Mosquito's worden virusdrager wanneer zij bloed zuigen van een geïnfecteerde vogel. Geïnfecteerde mosquito's brengen vervolgens de ziekte over op paarden, vogels en mensen. Paarden kunnen het virus niet overdragen op andere paarden of andere dieren of mensen (eindgastheer), hiervoor hebben zij een te lage virusconcentratie in het bloed. Als paarden besmet worden, kunnen ze wel ernstige symptomen vertonen. Vele soorten vogels kunnen besmet zijn met WNV. Deze vogels kunnen grote hoeveelheden virus dragen met zelf geen of minimale klinische verschijnselen.

Het WNV veroorzaakt een ontsteking van de hersenen en het ruggenmerg. De klinische verschijnselen die bij het paard gezien kunnen worden zijn o.a.: koorts, wankel of struikelen, spierzwakte, trillen, hersenverschijnselen, coma en dood. Dertig op de honderd paarden die besmet zijn met het virus tonen daadwerkelijk klinische verschijnselen. Eén op de drie paarden uit deze groep die klinisch ziek wordt, gaat dood of wordt geëuthanaseerd vanuit humane overwegingen.

Wanneer WNV in een gebied heerst zijn er verscheidene voorzorgsmaatregelen te nemen om de kans op mosquitobeten zo laag mogelijk te houden. De meest effectieve maatregel tegen de ziekte is enten met een vaccin tegen het WNV. Dit dient in het voorjaar gegeven te worden en na 4-6 weken herhaald voor een goede basisenting. Vervolgens dient het 1 maal per jaar gegeven te worden voor een goede effectiviteit.

Of het virus daadwerkelijk naar Nederland zal komen, kan niet gezegd worden. Op onze praktijk is dit vaccin aanwezig voor paarden die naar het buitenland gaan waar het virus voorkomt, of voor eigenaren die het zekere voor het onzekere voor hun paard in Nederland willen nemen.

Informatie over de huidige stand van zaken omtrent het virus kan u ook vinden op: www.westnile.eu. Mocht u vragen hebben over een van deze onderwerpen, of over een ander onderwerp, dan kunt u altijd bij ons terecht.

Wormen

In de verkoop van de wormmiddelen is het één en ander veranderd. De reden hiervoor is een snel toenemende resistentie van wormen tegen de verschillende wormmiddelen. Resistentie houdt in dat het wormmiddel niet meer effectief is tegen de wormen en wormen blijven leven ondanks consequent ontwormen. Om deze resistentie bij uw paarden tegen te gaan, wordt geadviseerd om regelmatig en zorgvuldig te ontwormen, maar niet vaker dan nodig. Te veel ontwormen werkt juist die resistentievorming in de hand.

Hoe vaak uw paarden en/of pony's ontwormd moeten worden, vereist een advies op maat. Voor elke stal of bedrijf is dit weer anders. Voor een goed advies op maat kan het aan te raden zijn mestmonsters te nemen van de paarden om deze te laten onderzoeken op wormeieren. De uitslag hiervan laat weten of het überhaupt nodig is om uw paarden te ontwormen. Het is mogelijk om een mengmonster (gelijke hoeveelheid mest van hooguit 5 paarden samen in één monster) te nemen van de paarden op het bedrijf om een idee te krijgen van de wormbesmetting op dat moment op dat bedrijf. Aan de hand van de uitslag kunt u dan gericht ontwormen.

Ontwormen van paarden moet gepaard gaan met een goed advies. Vandaar dat besloten is om de verkoop van wormmiddelen via de dierenarts te laten lopen.

Er zijn verschillende wormmiddelen tegen verschillende wormen op de markt. Wij adviseren u graag in het juiste middel voor uw paard. Het is een lastig onderwerp, vandaar dat wij graag willen proberen dit aan u te verduidelijken op de avond van 6 april.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze onderwerpen, of vragen over andere ziekten of aandoeningen, kan u altijd contact met ons opnemen. Wij helpen u graag verder naar meer duidelijkheid.

Rhinopneumonie

Rhinopneumonie wordt veroorzaakt door het Equine Herpes Virus (EHV). Paarden krijgen een verkoudheid en dit treedt op met name op in het najaar en de winter. Er zijn twee typen herpesvirus, EHV-1 en EHV-4. Deze kunnen beide een verkoudheid geven. Daarnaast kan EHV-1 ook abortus veroorzaken

en neurologische verschijnselen geven. Beide vormen komen voor in de paardenpopulatie in heel Nederland en de meeste paarden zijn al wel eens met het virus in contact geweest, waarbij ze geen verschijnselen getoond hoeven te hebben.

Een abortus ten gevolge van het virus vindt meestal plaats tussen de 7 en 11 maanden dracht. Meestal wordt er dan een dood veulen geboren, soms een levend, maar zeer zwak veulen. Deze veulens overleven het, ondanks goede intensive care hulp, niet. De vruchtvliezen en het veulen wat tijdens een abortus met EHV-1 naar buiten komen, zitten vol met het EHV-virus.

De neurologische vorm waarbij het zenuwstelsel aangetast wordt, komt relatief niet zo vaak voor. Het begint met een lichte ataxie van het paard en kan zover gaan dat het paard gaat liggen en niet meer overeind kan komen. Bij deze vorm zijn ze slap in achter- en voorhand en treedt blaasverlamming op.

Wanneer er sprake is van de verkoudheidsvorm is een therapie meestal niet nodig. Bij de abortusvorm toont de merrie zich meestal niet ziek, maar is het veulen dood of erg slap. Bij de neurologische vorm bestaat de therapie uit het ondersteunen van het paard. Hij moet voldoende voer en water binnenkrijgen en geplaatst worden in een ruime box met een zeer zachte bodembedekking. Hierin dient hij regelmatig van zijde verwisseld te worden om op te liggen. Bij blaasverlamming moet er een blaaskatheter aangebracht worden en het rectum gelegegd worden, wanneer deze ook verlamd is. Het dier zal ontstekingsremmers en vitaminen toegediend krijgen.

Tegen de verkoudheidsvorm dient tweemaal per jaar gevaccineerd te worden, na een eenmalige basisvaccinatie. Wanneer men tegen de abortusvorm wil enten, wordt hetzelfde vaccin gebruikt, maar dan naast deze tweemaal per jaar, ook in de 5^e, 7^e en 9^e maand van de dracht. Tegen de neurologische vorm werkt het enten helaas niet goed. Verder wordt geadviseerd niet te enten wanneer het virus door de stal gaat.

Vriendelijke groeten,

DierenArtsenCentrum Noordwolde

Keuringsdierenarts - Mobiele röntgen - (Pees)echografie - Drachtbegeleiding - Tandheelkunde

Hoofdstraat Oost 47a - 8391 AT - Noordwolde - Tel:0561 431999

www.dacnoordwolde.nl